

שמונה שרצים פרק ארבעה עשר שבת קי.

עין משפט
נר מצוה

ל' א טושיע א"ת ס' שם
ספיח לו:

לעזי רש"י

אישקליט"א. פנמון קטן.
איטקליט"ש [טיטקליט"ש].
צבת.
קפרי"ר. שיה זלף.
אל"ם. צרף.
קרי"ג אוידייט"ל.
כרכום.

מוסף רש"י

דלית ליה אסותא. אש
שבו תש בשביל שעבר על
למות על ידי נשיפת סכרי
לו רפואה ימות, אם היה
מתרפא מנשיפת זו וסופו
למות על ידי נשיפת סכרי
שעבר על דברי חכמים
חייב מיתה ע"ז (ב). ופורץ
גדר. סייג של חכמים לעבור
על דבריהם, ישכנו נחש.
מיתה כתיב שמים, ופי
שעבר עלשון פילת גדר,
הוכיח בשלשון לטון נשימת
תש, שהו דר בחורי נקבי
כמלו מים פרוצים (קהלת
י"ח). דישחנא. עטיקון
ד' לך ש' נשים (שם בדי).
קורטמי. מטיק"א קרי"ג
(פסחים מב).

מוסף תוספות

א. אחרי דרבנן לית
לי אסותא כלל שאפי'
אם רפואה קרובה לבא
ומודמנת לו, לא תצליח.
תפי' רפואה אלמנן ע"ז ס':
ד"ה חו"א דרבנן. ב. לפרשי
מאי מי דקרימ. מס'
הכ"ש.

חיויא דרבנן טרקיה דלית ליה אסותא. אש"ג דגזי בן דמא בן
אחותו של ר' ישמעאל צפרק ב' דמס' ע"ז (דף ס'): קלמר
שלא עבר על דברי חכמים שנאמר ופורץ גדר ישכנו נחש אש"ג דלא
היה ליה אסותא שהרי מת התם לא היה לו רפואה מוזמנת אבל הכא

שהרפואה היתה מוזמנת ונאצדה
ממנו צמול רע קלמר דלית ליה
אסותא^א: ולית' אנגא דתחלי.
משמע הכא להנשא אוהב שחליים וכן
בשלהי דנדרים (דף קד): דקלמר ליה
נואף לצעול לא חיובל מהני תמלי
דטעמיניה חיויא וא"כ יש בהן משום
גילוי (ב) וצפרק ב' דמס' ע"ז (ל: וסס)
אמר דשחליים אין בהם משום גילוי
וי"ל דהתם לא ממש שחליים קלמר
אלא בהנך דלמר התם (מס' ע"ז דף
סו.) וכן היו עושין צרצבי שנתות
בצפורי [נותנין תומך לתוך גריסין]
והיו קורין אותו שחליים אי נמי בשליה
נדרים (דף קד): מיירי דהוה ציה חלא
כדמסקין התם במס' ע"ז (דף ל:)
אלא אית ציה חלא מיגרי ציה והכא
נמי חמרא מיגרי ציה: רב יוסף
אמר ויתום המצרי. ר"ת כל הך
מילתא מתק מספרו ואומר דל"ג (א) אלא
צריש אלו עוברין (פסחים מז:). ונראה
לר"י שמחקה משום דזיתוס המצרי
מוטר לשמות כדמניא צפרק צבתא
(דף קטו). ושון שזושאין את השמים
ושותין זיתוס המצרי ואומר רבי'א
דאין ריך למחוק דרז יוסף לא קאי
לפרש מי דקריס דמתני' אלא אמילתיה
דעולא קאי דלמר שיכרא בצללי מעלי
מינייהו ואומר רב יוסף דזיתוס
המצרי מעלי מינייהו מיהו משמע
כפירוש הקונט' דלמתני' קאי^ב מדלא
קלמר צהדיא זיתוס המצרי מעלי
מינייהו: סיכאני. ולא קלמר
וסימניך סמן סמן כדלמר בשליה
צמה אשה (לעיל סו). משום דשערי
לא כתיב צמניך:
והמניא

בר קשא. ממונה למלך ישראל היה: דילמא חיויא דרבנן. שעבר על
נדיו חכמים ונחש הנושכו על כך אין לו רפואה לפיכך לא נמנע לו
רפואה: אין רפי. אין רבינו כך היה: דמי נח נפשיה דרז גור רב
יחא. שיהיו ממעטלי משמחה אותה
וגדמי הלולא צטבלא שהיו רגילים
להביא הדם וענפי דקלים לשמחת לפני
החתן והכלה וכשמביאים אותן לפנייהם
מקשקשים לפנייהם בשוק צבואס
צתופים חוגין טבלא אשקליט"א וגור
שלא יקשקשו לפנייהם עוד: דנרביה.
נכך סביבתימו: וליסחוף דיקולא.
סל: ארישיה. דחיויא למעלה מראשו:
וליהדיקא מיניה. וירוד הסל מעט
מעט לדר הנחש ויבדיל בו הנחש
מצברו שיעלה על הסל אסא אוחזו
צידו או מנתקו בחזקה יעבוס וישכנו:
וכי פליק. הנחש על הסל ימחר וישליכו
במים ויבדל לו: דמקיני ציה חיויא.
כועס ורודף אחריו ומריח ריח פעמיו
ורודפו: לירצביה ארבע גרמדי.
שפסקו עקבי פעמיו ולא יוכל
להריסם: לישואר נגרא. חרין של
מים ילוג: ארבע חניסא. שלא
יעלה אליו מהר ולא יריח ריחו: צי
כוכבי. צמקוס גלוי שלא יעלה דרך
הגג ופיל עכמו עליו: שחיפי. ענפים
וקסמים וכל דבר המקשקש זה ציה
ומשמיע קול כשיצבור עליהן וירגישו
החמולים ויחללוהו: צי חסא. צין
החולות שאין נחש יכול לרוץ שם
ויחזור לאחוריו: אי יהיז דעפיה
ענה. לתאות תשמיש: ששנה מאנה.
תפוט צנדיה ותשליס לפנייה: מאי
תקנא. אי יהיז דעמיה עלה:
תשמע קמיה. עס צנלה ותתגנה
בפניו: ושעדי ציה. ותורוק ציה:
דשסא אנה. דרך נשים לי ונחש
צעלמא הוא: דעייל צה חיויא. כשהוא
תאב לה נכנס כולו צאתו מקוס:
ליפסעה. יפסקו את רגליה זה מזה:
אסרסי חניסי. מקצתה על זו ומקצתה
על זו כדי שיפתח רחמה: וישדי
אגומרי. כי היכי דניסליק ריחא:
אגנא חנלי. סל מלא שחליים:
ריחסא. שיש לו ריח טוב: וליסכו
הסס. על גבי קרקע תחת מושבה:
ולטרקוניהו צהדי. היין והשחליים
כדי שיעלה הריח: צבא. איטנלי"ש:
דאי לא. קלי ליה הדר עילוה: לאיטוי
טחול לשינים. ואש"פ שקשה לצני
מעיים: כרשינין לצני מעיים. ואש"פ
שקשה לשינים כדלמריין בצרכות
(דף מד:). סד"א כיון שקשים לאדם לאו
אורחיה למיכליניהו אי לאו לרפואה שיש
בהם ומוכחא מילתא וניתק קמ"ל:
לנפיש. פרי של כלף קפרי"ר: חלא.
דקלים נטיעות מין תמרים שנקרא
צלשון ארמי תאלי: כסא קמא. דשמו
מהנהו מיל: מרפי. זבל שצמעים
במקצת: אידך. כוס שני: משגל
מאל: היכי דעיילי. ללולים: הכי
נפקי. שמנקין (ט) המעיים מן הרעי

בר קשא דפומבדיתא דטרקיה חיויא הוה
תליסר חמרי חיוורתא בפומבדיתא קרעיניהו
לכולהו ואישתכחו טריפה הואי חדא בההוא
גיסא דפומבדיתא עד דאולי מיייתא לה אכלה
אריה אמר להו אבי דילמא^א חיויא דרבנן
טרקיה דלית ליה אסותא דכתיב ופורץ
גדר ישכנו נחש אמרו ליה אין רבי דכי נח
נפשיה דרב גור רב יצחק בר ביסנא דליבא
דלומטייה אסא וגידמו לבי היולא [במבלא]
ואזל איהו אמטי אסא וגידמו לבי היולא
במבלא טרקיה חיויא ומית האי מאן דכרכיה
חיויא לינחות למיאי וליסחוף דיקולא ארישא
וליהדיקא מיניה וכי סליק עילויה לישדיה
למיאי וליסלוק וליתי האי מאן דמיקני ביה
חיויא אי איכא חבריה בהדיה לירכביה ארבע
גרמדי ואי לא^ב לישואר נגרא ואי לא ליעבר
נגרא ובלייא לותביה לפוריא אארבעה
חביתא וניגני בי כוכבי וליתי ד' שונגי
וליסריניהו בארבעה כרעי דפורייה וליתי
שחיפי ולישדי התם דכי שמע קלי אכלי
ליה האי מאן דרהיט אבתריה ליהיטי בי
חלתא האי איתתא דחזיא חיויא ולא ידעה
אי יהיב דעתיה עילוה אי לא יהיב דעתיה
עילוה תשלח מאנה ונשדייה קמיה אי
מכרך בהו דעתיה עילוה ואי לא לא יהיב
דעתיה עילוה מאי תקנתה תשמע קמיה
איכא דאמרי כ"ש דתקיף ליה יצריה אלא
תשקול ממויה ומטופרה ותשדי ביה ותימא
דישתנא אנה האי איתתא דעייל בה חיויא
ליפסעה ולתבוה אתרתי חביתא וליתי
בישרא שמנה ולישדי אגומרי וליתי אגנא
דתחלי וחמרא ריחתנא ולותבו התם
וליסרוקניהו בהדי הדדי ולינקוט צבתא בידה דכי מורה ריחא נפיק ואתי
ולישקליה וליקלייה בנורא דאי לא הדר עילוה: כל האוכלין כו': כל האוכלין
לאיתויי מאי^א לאיתויי טחול לשינים וכרשינין לבני מעיים כל המשקין
לאיתויי מאי לאיתויי מי צלפין בחומוץ א"ל רבינא לרבא מהו לשחות מי
רגלים בשבת א"ל תנינא כל המשקין שותה ומי רגלים לא שתו אינשי:
חויין ממי דקלים: תנא חויין ממי דקרים מאן דתנא מו דקרים שהם דוקרים
את המרה ומאן דאמר מו דקלים שיוצאין מן שני דקלי (ב) מאי מו דקלים
אמר רבה בר ברונא תרתי תלאי איכא במערבא ונפקא עינא דמיא
מבנייהו כסא קמא מרפי אידך משלשל ואידך כי היכי דעיילי הכי נפקי אמר
עולא לדידי שתי שיכרא דבבלאי ומעלי מינייהו והוא דלא רגיל ביה ארבעין
יומין רב יוסף אמר זיתוס^א המצרי תילתא שערי ותילתא קורטמי ותילתא
מילחא רב פפא אמר תילתא חיטי ותילתא קורטמי ותילתא מילחא (ובמונא)
וסימניך סיכאני ושתו להו בין דבהא לעצרתא דקמיט מרפי ליה ודרפי
קמיט ליה: וכוס עקרין: מאי כוס עקרין אמר ר' יוחנן ליתי מתקל
זווא קומא אלכסנדריא ומתקל זווא גביא גילא ומתקל זווא כורכמא
רישקא ולישחקיניהו בהדי הדדי לובה תלתא בחמרא ולא מיעקרא לירקנא
תרין בשיכרא ומיעקר לובה תלתא בחמרא ולא מיעקרא ואי לא ליתת תלתא
קפיזי

מאלשונים: והוא דלא רגיל למשחי שיכרא כבר עברו מ' יום: רב יוסף אמר זיתוס המצרי. הוא מן דקרים ועל שם שדוקרים את החולי:
סילתא קורטמי. כרכום: סיכני. כלי שנותנין בו תמרים כדלמריין צעלמא (ב"מ דף קד): ואי אגבדיניהו צקסיני קנניהו. וסימניך דלא תחליף
שמעתתא שם כלי זה יהא לך סימן שיש בו שני סמנין רב יוסף אמר שערי: צין דבחה לערסא. צין פסח לעצרת: דקמיט. עזר: קומא אלכסנדריא.
שרף אלונות שם כלל אלכסנדריא: גביא גילא. אלונים צלע"ו: כורכמא רישקא. כרכום של גן קרו"ג אורינט"ל הגדל בגנים: לנבס. הך תלתא מיני
לישקיה בחמרא: ולא מיעקרא. אינה נעקרת מלידל לפי שהיין מפיג חווקן של סמנים ומתרפאה מן החולי: לירקנא פרי. מינייהו ליסתי בשכרא
וזהו רפואתו: ומיעקר. מלהוליד: לובה סילתא בחמרא. הדר נקט ליה משום הך רפואת דנקט ואזיל: ואי לא כו'. כולהו לא מעלו אלא לובה:
קפיזי

(א) ועי' רש"י לקמן קוט. ד"ה
מריס עיליטין. (ב) ועי' סו:
(ג) נצבעך שור גי העין
לשור. (ד) נצבעך העין
שחיפי דקנא פי' קליפת
הקנים. (ה) ועי' ית. דג:
(ו) נצבעת מדג. (ז) וספקים
מב: ע"ש. (ח) נש ע"ש
כרש"י. (ט) ושמנקין רש"י.

תורה אור השלם

1 חפר גומץ בו פיל רפוח
גדר ישכנו נחש:
קהלת י ה

הגהות הב"ח

(א) נב' שילאין משני
דקלים (מאי מי דקלים)
חל"מ וז"ב ס"א אלו:
(ב) תוב' ד"ה ולמי וכו'
משום גילו ואש"ג דב"ב
דע"ז אמר: (ג) ד"ה רב
יוסף וכו' ואומר דל"ג לה
אלא צריש:

רבינו חננאל

מי דקלים. המעין היוצא
במערא מבין אותן ג'
שתולים. וברושלמי שונן
מי דקין שדוקרין את
המרה. אבוב רעה. פי'
בלשון ישמעאל אנבוב אל
רעאי או עצאה אל רעאי.